

Tisková zpráva:

META o.s. – Sdružení pro příležitosti mladých migrantů

12/2013 (2str.)

Kontaktní osoba: Petra Kozílková (kozilkova@meta-os.cz, tel.: 773 304 534)

Cizinci jako komunitní tlumočníci

Od začátku března do konce srpna 2013 poskytovalo sdružení META v rámci projektu *Cizinci jako komunitní tlumočníci* zdarma služby komunitních tlumočnicků z/do těchto jazyků: arabština, mongolština, ruština, španělština, ukrajinština a vietnamština. Kromě toho působila v Karlovarském kraji komunitní tlumočnice ruského a ukrajinského jazyka. Tito komunitní tlumočníci byli nejdříve proškoleni rekvalifikačním kurzem *Komunitní tlumočení ve styku s cizinci a menšinami* pořádaným Ústavem translologie Univerzity Karlovy a následně pak zaměstnání v občanském sdružení META. Z prostředků projektu byly dále hrazeny mzdy dalších komunitních tlumočnicků působících v následujících organizacích: pardubickém sdružení Most pro lidská práva; královéhradecké organizaci MKI Klíč; v Praze pak ve Sdružení pro integraci a migraci; ve sdružení SANANIM; v Integrovaném centru a v Ukrajinském odborovém svazu. Celkem tak byla vytvořena pracovní místa pro 16 osob v různé výši úvazku.

Nejčastějším působištěm komunitních tlumočnicků byly školy, kde tlumočili u zápisu do škol, během rodičovských schůzek, během výchovných komisí, u konzultací v Psychologicko-pedagogických poradnách či u nostrifikačních zkoušek. Dále pak tlumočili pro instituce spojené s cizineckou agendou, jako je Správa uprchlických zařízení a Oddělení azylové a migrační politiky. V těchto institucích působili tlumočníci jak na objednání klientů, tak i pracovníků příslušných složek, kteří jejich služby hodnotili jako profesionální a oceňovali především nestranný přístup k vyslychaným osobám. Dalšími působišti komunitních tlumočnicků byly nemocnice a lékařské ordinace, a celá škála úřadů, např. Úřad práce, zdravotní pojišťovny, Živnostenské úřady, ale také banky nebo exekutorské úřady. Tlumočníci spolupracovali též se zaměstnanci METY a jiných neziskových organizací, pro které často tlumočili během sociálního nebo právního poradenství a doprovázeli klienty (cizince) tam, kde byla potřeba komunitního tlumočení. V tomto ohledu byla velkou součástí jejich práce asistence při mediacích ve školách a školských zařízeních.

Metodička komunitního tlumočení Gabriela Gańczarczyk říká, že je nutné zdůraznit, že „úkol komunitních tlumočnicků nebylo jenom zprostředkovávání jazyka, ale i kultury. Často se také museli vyrovnávat s různými druhy sociálních, etnických a rasových napětí, ke kterým patří rovněž společenské a institucionální stereotypy a předsudky, což vyžadovalo od tlumočnicků citlivý přístup ke klientovi a k celé tlumočené situaci. Zároveň bylo důležitým úkolem tlumočnicků zvolení vhodných jazykových prostředků, neboť se velmi často jednalo o interakci mezi cizincem, který si není plně vědom svých práv a jeho komunikačním partnerem, který není zvyklý jak na komunikaci s cizinci, tak na přítomnost tlumočnicka. Kromě tlumočení poskytovali komunitní tlumočníci také překlady materiálů/dokumentů/formulářů, které zprostředkovali komunikaci mezi majoritní společností a cizinci“.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt *Cizinci jako komunitní tlumočníci* je financován z prostředků
Evropského sociálního fondu prostřednictvím
Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Důležitost zprostředkování kultury při komunitním tlumočení pak souvisí s prolomením komunikační bariery, která nespočívá jenom v jazykovém omezení, ale i odlišnostech kulturního rázu. Komunitní tlumočníci, jsou totiž schopni přeložit nejen slova, ale i prožívanou realitu v hostitelské společnosti v analogii k realitě v zemi původu cizinců. Tyto reality jsou totiž mnohdy diametrálně odlišné, např. systém vzdělávání, systém trhu práce či systém zdravotnictví.

Působení proškolených komunitních tlumočnicků se setkalo s velmi kladnými ohlasy ze strany úřadů, institucí a organizací pracujících s migranty, a také samotných migrantů. „*Můj syn nebyl přijatý do školy a potřeboval potvrzení od lékaře, že nemá psychické problémy. Bylo pro nás velmi důležité, že komunitní tlumočnice rozuměla našemu problému a pomohla nám jej vysvětlit jak lékaře, tak škole*“ – říká jedna s klientek komunitních tlumočnicků.

Je však důležité zdůraznit, že služby komunitních tlumočnicků jsou také jednoznačně užitečné i pro instituce, kde cizinci tvoří jen velmi malou část klientů, jako jsou třeba Psychologicko-pedagogické poradny nebo Jedličkův ústav: „*Vaši organizaci jsme zkontaktovali z důvodu integrace chlapce s tělesným postižením vietnamského původu do běžné ZŠ. K tomu, aby naše poradenské služby byly plnohodnotné, jsme potřebovali získat kvalitní informace od rodiny, která český jazyk aktivně nepoužívá [...]. Tlumočnice sehrála velkou roli přímo při diagnostikování dítěte, při kontaktu se školou, a při dojednávání další postupů spojených s integrací*“ – uvedl v hodnocení služeb pracovník instituce tohoto typu.

Komunitní tlumočníci se kromě tlumočení věnovali také překladům různých materiálů do svých rodných jazyků, čímž napomohli šíření mnoha podstatných informací v rámci svých komunit. Jednalo se jak o informace pro rodiče žáků-cizinců, tak i o materiály informačního a preventivního rázu. Komunitní tlumočníci překládali například letáky s informacemi pro cizinky-oběti domácího násilí, a také zprávu od Státního zdravotnického ústavu, které cílem byla osvěta očkování proti zarděnkám a tím pádem prevence možných onemocnění mladých Vietnamských matek touto nemocí. Důvodem této osvěty byla nedostatečná informovanost této komunity, což v minulosti způsobilo úmrtí několika novorozenců.

Kromě komunitního tlumočení (proškolení a zaměstnání cílové skupiny cizinců) byla důležitou součástí projektu i aktivita Job klub, kterou doposud využilo 95 klientů – cizinců. Náplní Job klubu bylo systematické pracovní poradenství, jehož hlavním cílem bylo identifikování a dosažení možností uplatnění cílové skupiny na pracovním trhu v České republice. Byl přitom kladen důraz na to, aby klienti měli možnost využití dosavadního vzdělání a kvalifikace, s nimiž ze země původu přišli a navázání na toto vzdělání. Další klienti pak službu využili pro podporu a získání informací při hledání zaměstnání či zahájení samostatného podnikání v novém oboru s ohledem na aktuální situaci na trhu práce.

Po vyhodnocení potřeb a možností jednotlivých klientů bylo celkem 30 z nich díky finančnímu příspěvku umožněno absolvovat rekvalifikační kurzy především v oblasti účetnictví, cestovního ruchu a služeb ale i informatiky a pedagogiky. Další deset klientů absolvovalo také podrobnou bilanční diagnostiku s využitím psychologických testů a individuálními pohovory s psychologem práce.

Mezi nejčastější formy podpory patřilo poskytování informací a pomoc při procesu uznávání (nostrifikace) zahraničního vzdělání a návazných požadavků pro výkon profese (zejména v oblastech zdravotnictví a školství) v ČR, informace o pracovněprávních vztazích a podmínkách podnikání v České republice, orientace v pracovních nabídkách, pomoc při sestavování životopisů a motivačních dopisů v českém jazyce, při vyhledávání pracovních nabídek, příprava na výběrová řízení a pracovní pohovory. Pro klienty byly také realizovány semináře zaměřené právě na často problematická témata pracovních nabídek, pracovního pohovoru, psaní životopisu a motivačního dopisu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt *Cizinci jako komunitní tlumočníci* je financován z prostředků
Evropského sociálního fondu prostřednictvím
Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.